

Stanovisko habilitační komise

k návrhu na jmenování uchazeče

MgA. Roberta Smolíka

docentem pro obor Dramatická umění

Složení komise

prof. Mgr. art. Dušan Zahoranský (AVU) - předseda

doc. Mgr. Jan Štěpánek

doc. MgA. Jiří Adámek, Ph.D.

doc. MgA. Marie Jirásková, Ph.D. (JAMU) – nedostavila se

doc. Mgr. Jana Preková (JAMU)

Oponentské posudky vypracovali

Miloš Vojtěchovský

Tomáš Pavčík

Jiří Kovanda

Stanovisko habilitační komise

Členové komise prostudovali předložené podklady pro habilitaci. Shledali, že zákonem uložené **podmínky pro zahájení habilitačního řízení uchazeč splnil**. MgA. Robert Smolík doložil své vzdělání na DAMU (obor scénografie alternativního a loutkového divadla) a předložil habilitační práci v podobě souboru uměleckých děl, doprovázeného písemnou reflexí pedagogicko-umělecké činnosti, Cesta k udržitelnému divadlu. Robert Smolík je všestranná umělecká osobnost. Obětavě se například angažoval v záchraně a obnově památek ve městě, ze kterého pochází, v Jičíně. Inicioval několik kulturních a vzdělávacích platforem. Dlouhodobě pedagogicky působí v oboru, ve kterém se k habilitaci hlásí. Vedl nebo vede bakalářské a magisterské práce a účastní se pravidelných diskusí hodnotících klauzurních komisí. Byl mnohaletým vedoucím ročníku scénografie na KALD, řadu let vedl i kabinet scénografie na této katedře. V současnosti vede studium v magisterském programu Alternativní a loutkové divadlo. Oponentské posudky z různých perspektiv postihují kvality Smolíkovy umělecké a pedagogické činnosti. Předložené materiály odpovídají požadavkům na habilitaci.

Habilitační práce je osobně angažovaným vhledem do vlastní tvůrčí a pedagogické práce. Autor bezprostředním jazykem popisuje své zaujetí všedními věcmi a jejich kvalitami. Pro autora je vztah k příběhu odložených, ztracených, pomíjivých předmětů jedním ze základních tvůrčích východisek. Programově hledá cesty, jak nezabřednout do rutiny oficiální umělecké scény – divadelního provozu. Jeho zjevná citlivost pro kvality, které vytvořili naši předchůdci/předchůdkyně, nebo příroda sama ho přivedla k udržitelnému divadlu ještě před tím, než tento termín stihnul zevšednět. V textu se střídají přepisy rozhovorů se studujícími s popisy důvodů a příčin vzniku autorských

představení. Z obojího je cítit úcta k lidskému setkávání. Čím méně manipulace a institucionálního násilí, tím může být živé divadlo autentičtější a udržitelnější.

Podle oponenta Mgr. Tomáše Pavčíka je Smolíkova divadelní tvorba: „*spjata s principy chudého divadla především použitím výhradně nezbytných prostředků a zaměřením na vztah diváka – divadla „tady a teď“ v úzkém vztahu k prostředí, kde se představení odehrává.*“ Oponent také lapidárně komentuje Smolíkův občanský postoj, kdy důvody pro záchranu té které památky leží někdy v prosté potřebě zastavit zkázu. Cituje v oponentském posudku rozhodnutí Františka z Assisi: „*tady tohle opravíme, protože nám to dává smysl*“. Oponent si taky v závěru textu klade otázku po rozumné proporcii mezi úsporností a velkorysostí při umělecké tvorbě. Kdy a v jaké míře začíná dobré produkční a marketingové zázemí ubližovat bezprostřednímu diváckému zážitku? Oponentský posudek končí doporučením připustit MgA. Roberta Smolíka k obhajobě.

Další oponent Miloš Vojtěchovský svůj posudek začíná komentářem ke standardizaci umění. S Robertem Smolíkem se mimo jiné potkali při výuce na Institutu intermedií na ČVUT. Z blízké perspektivy popisuje uchazečovu kompetenci rozmlouvat se studujícími takto: „*Smolíkovo nadání (řekl bych spíš než metoda) jak studentům vysvětlit, jak je zaujmout pro to, co lze, případně nelze v rámci prostoru a času podnikat se světlem - koresponduje s přístupem, zmiňovaným v předkládaném habilitačním textu – učit prostřednictvím rozhovoru, dialogickým a dynamickým prostorem mezi partnery, spíš než mezi Mistrem a Žákem.*“ Oponent se také dotýká důležitého problému přístupnosti kultury. Zmiňuje původní myšlenku divadla: „*jako sváteční události, v níž se setkává a prolíná imaginace i řemeslo, vážné i subverzivní, kanonické a znesvěcující, nové a včerejší.*“ V závěru textu si klade otázku, jakým způsobem nastavit podmínky uměleckého provozu tak, abychom nevytvářeli „spotřební“ umělecké zážitky pro bohatší část společnosti. To je něco, o čem se Robert Smolík snaží ve své polemice s dominantní divadelní scénou. Volání po udržitelném divadle je v závěru vyjádřeno skrze silnou metaforu, oponentovi ale chybí návrh konkrétních postupů. Otázkou je, kde, jak a za co vytvářet alternativy, které jsou životaschopné a jdou mimo proud dominantní monetizované kultury.

Třetí oponent, doc. Jiří Kovanda, Smolíkovu tvorbu nahlíží hlavně skrze text habilitační práce a její dokumentaci. Všimá si obětavé kulturní činnosti v Jičíně. Vyzdvihuje programovou práci s recyklovanými předměty, úspornost a nepředstíranou ohleduplnost umělce vůči svému okolí. Všimá si, ale i paradoxu „vzpoury“ vůči institucím, které Robert Smolík kritizuje, ale které vlastně spolu s námi vytváří. Za jejich zkosnatělost a reakčnost neseme zodpovědnost také my pedagogové a pedagožky. Oponent se tedy uchazeče ptá na přesnější argumenty kritiky vysokoškolských a kulturních institucí, jejichž součástí je i toto habilitační řízení. Jiří Kovanda se také dotýká estetiky minulosti, se kterou Robert Smolík dlouhodobě pracuje. Je zřejmé, že autentické předměty působí jinak v živé akci a jinak na fotografiích z inscenací. Oponent se ptá po příčinách tohoto tíhnutí k minulosti - k odumřelému a uvádí příklady věcnější práce s nalezeným objektem, kdy nostalgie není dominantním výrazovým prvkem.

Všechny tři oponentské posudky doporučují habilitační práci Roberta Smolíka k obhajobě.

Divadelní, scénografická a umělecká práce Roberta Smolíka je bohatá a dokazuje, že udržitelné divadlo lze dělat s radostí a dlouhodobě. Uchazeč se programově vyhýbá postupům, které vedou pouze k mechanickému naplňování předem daných kritérií. Studující vede k vytváření událostí, které lidské a nelidské bytosti sblíží, aniž by tu kterou stranu nepřiměřeně vytěžovaly. Jeho tvůrčí a pedagogická pozice není pohodlná, ale v soudobém nastavení společnosti, která upřednostňuje praktičnost, výdělečnost a zisk, je nesmírně důležitá.

Práce MgA. Roberta Smolíka CESTA K UDRŽITELNÉMU DIVADLU je důkazem, že lze dlouhodobě žít a tvořit mimo mainstream a že lze nacházet svobodná místa pro uměleckou seberealizaci. Proto **komise doporučuje, aby habilitační řízení bylo uskutečněno na základě habilitační práce v souladu se zákonem o vysokých školách č. 111/1998 Sb. § 72, ods. 3a).**

Hlasování habilitační komise

Po rozpravě o všech předložených materiálech komise přistoupila k tajnému hlasování:

počet hlasujících	4
počet hlasů kladných	4
počet hlasů záporných	0
zdržel se hlasování	0

Praha, 23. února 2024

prof. Mgr. art. Dušan Zahoranský		datum 23.2.2024
doc. Mgr. Jan Štěpánek		datum 23.2.2024
doc. MgA. Jiří Adámek, Ph.D.		datum 23.2.2024
doc. MgA. Marie Jirásková, Ph.D.		datum.....
doc. Mgr. Jana Preková		datum 23.2.2024